

VU Research Portal

Liefde, dood en andere ongemakken

van der Burght, G.

2009

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Burght, G. (2009). *Liefde, dood en andere ongemakken*. Vrije Universiteit.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl



LIEFDE, DOOD EN ANDERE ONGEMAKKEN

Afscheidscollege van
Prof. Mr. Gregor van der Burght
20 februari 2009

Meneer de Rector,

Geachte aanwezigen

L I E F D E

SHEET

Liefde en huwelijk zijn lastige fenomenen
Bij liefde maar zeker bij verliefdheid – simpelweg een verhoogde
fenyl-ethylamine-spiegel - geeft men zich figuurlijk en soms ook letterlijk
bloot, hetgeen vaak leidt tot kwetsbaarheid, overgevoeligheid en
afwijkend gedrag; wel omschreven als dwangneurose.

Bij de huwelijksvoorbereiding, - sluiting maar ook tijdens het huwelijk heeft
de liefde vaak een zodanig bedwelmende en misleidende uitwerking dat
men mede daardoor meestal helemaal niet geïnteresseerd is in zijn
rechtspositie.

Het huwelijk moet men dan ook kwalificeren als één van de ernstigste
vormen van gevaarstelling: men neemt een uiterst riskante lange termijn
beslissing terwijl men weet, dat de resultaten in het verleden in geen enkel
opzicht enige garantie voor te toekomst bieden, terwijl bovendien vaststaat
dat de kans op mislukking veertig procent belooft en de grens tussen
liefde en haat flinterdun.

Doorgaans zijn partijen zeker bij hun eerste huwelijk, ook bij het bezoek
aan de notaris vervuld van de unieke positie waarin zij verkeren.
Nadat de notaris ten einde de inhoud en strekking van de
huwelijksvoorwaarden te onderbouwen hen alle verschrikkingen van het
huwelijk heeft uitgelegd, is de al dan niet geuite reactie: “dat geldt niet
voor ons want wij houden van elkaar”!

Na de huwelijksreis is de aandacht voor de declaratie van de notaris aanzienlijk groter dan voor het afschrift van de akte van huwelijksvoorwaarden. Dat afschrift wordt heel veilig opgeborgen!

Tenzij men beroeps- of bedrijfsmatig zijn vermogen laat administreren, leeft men in het algemeen niet conform de bepalingen van de akte: Een dergelijk leven brengt immers mee dat men zo niet dagelijks, dan toch wekelijks een boekhouding bijhoudt; jaarlijks een en ander degelijk in groot- en andere boeken vermeldt en aftekent. Zulke echtparen bestaan, maar het zijn er niet veel!

SHEET

Voor wat betreft het beroep op de huwelijksvoorwaarden bij echtscheiding, heeft de Hoge Raad bepaald dat men moet letten op hetgeen partijen ten tijde van het sluiten ervan hebben bedoeld en wat zij van elkaar mochten verwachten.

Maar het gemiddelde koppel verwachtte slechts eeuwige liefde en kan zelden op juridisch zuivere gedachten worden betrapt.

SHEET

Ook besliste de Raad dat je elkaar niet aan die regels kunt houden “voor zover dat in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.”

Van belang daarbij is het gedrag van partijen tijdens het huwelijk ook indien dit afweek van de huwelijksvoorwaarden.

In dit geval waren partijen buiten gemeenschap gehuwd, maar hadden – zoals meestal – geleefd alsof er geen vermogensscheiding bestond. Bij de echtscheiding vorderde de vrouw dat beide vermogens samen als een gemeenschap zouden worden verdeeld. De Hoge Raad stond aan haar kant en besliste zij moesten afrekenen alsof zij in gemeenschap waren getrouwd.

SHEET

Als de liefde verdwijnt zijn partijen verrast te zien hoe onze wetgever vanaf de eerste huwelijksdag als wapenleverancier in de coulissen klaar stond met een arsenaal van munitie om de strijd te beginnen.

SHEET

Het huwelijksvermogensrecht is de facto dan ook oorlogsrecht.

Pas dan ontdekt men dat de wet en de huwelijksvoorwaarden de deelnemers bij het ja-woord getrakteerd hebben op een complete constellatie van regels, plichten en rechten en neemt de interesse daarin bij partijen exponentieel toe!

Dank zij de te hulp geschoten advocaten

- weet men tot zijn eigen verrassing ineens weer dat er huwelijksvoorwaarden zijn;

- weet men tot zijn eigen verrassing ineens weer wat men twintig jaar geleden heeft bedoeld;
- weet men tot zijn eigen verrassing ineens weer wat zijn rechten zijn
- en staan tot zijn eigen verrassing vooral de verplichtingen van de ander ineens volstrekt helder voor de geest.

SHEET

Maar de vraag is:

In hoeverre kan men als partijen de huwelijksvoorwaarden jarenlang aan hun laars hebben gelapt, met droge ogen beweren, dat zij nog gebonden zijn aan hetgeen destijds de notaris voor hen op papier heeft gezet???

Van die bedoeling van destijds hebben ze nikt terecht gebracht

Welke redelijke verwachtingen mochten partijen in samenhang met deze ervaringsregel objectief gezien koesteren bij het sluiten van de huwelijksvoorwaarden?

Moet men niet met enige realiteitszin concluderen dat het aangaan van huwelijksvoorwaarden in veel gevallen tussen partijen rechtens een slag in de lucht is?

Mijns inziens is het zaak dat bij de afwikkeling van het huwelijk 'on the spot' moet worden uitgemaakt wat redelijk is, alle omstandigheden in aanmerking nemend.

De rechter moet de bevoegdheid krijgen om in uiterste geval - als overleg en mediation niet tot succes hebben geleid - op eigen initiatief huwelijksgoederen toe te delen of te re-alloceren.

Menig familierecht-advocaat zou toekenning van een dergelijke bevoegdheid toejuichen.

Het door minister Hirsch Ballin in de 2^e kamer aangekondigde onderzoek levert hopelijk nog meer munitie op.

Jurist en accountancy

Uur maal tarief gaat nog net, maar verder zijn Juristen doorgaans geen rekenaars

Dat is geen schande: ieder heeft zo zijn beperkingen.

SHEET

Bij de wet verrekenbedingen is met deze beperking te weinig rekening is gehouden; maar dat wisten we al.

Bij de Eerste Kamer nu is aanhangig het zes jaar oude en omstreden wetsvoorstel "Aanpassing wettelijke gemeenschap van goederen".

Het meest in het oogsprekende onderdeel van het voorstel is de keuze voor de beleggingsleer, neergelegd in het eufemistisch gezegd: problematische en uit driehonderd twee en tachtig woorden bestaande art.1: 87 BW.

Deze bepaling houdt vereenvoudigd weergegeven het volgende in.
SHEET

De vrouw koopt bijvoorbeeld effecten of een huis en gebruikt daarvoor naast haar eigen geld ook gelden van de man of van de huwelijksgemeenschap.

Volgens het voorstel moet zij aan de man – of de gemeenschap - nu niet – zoals altijd - het nominale bedrag terug betalen, maar een bedrag gelijk aan een fractie van de waarde van het goed op het moment van dat terugbetalen. Met andere woorden het geleende geld beschouwt men als een belegging.

Die fractie bestaat uit een breuk waarvan de noemer is de tegenprestatie van destijds en de teller het gebruikte bedrag.

Zeker nu in de financiële crisis zal iedereen beamen dat dit een riskant systeem is: waardedaling is immers niet onrealistisch en dan heb je liever je geleende geld terug dan een fractie van de waarde van het goed.

Volgens het voorstel moet de vrouw echter bij waardedaling het nominale bedrag teruggeven tenzij zij bewijst dat het geld met toestemming van de man is gebruikt

Een extra geschilpunt bij de echtscheiding, want echtgenoot-geldschieter kan zich daar natuurlijk niets van herinneren!

Maar er is meer: Het is niet ongebruikelijk al dan niet in bedragen van wisselende omvang mee te betalen aan rente- en/of aflossingen op annuïteitenleningen bij hypotheek, aan premies of koopsommen van levensverzekering.

Om na jaren zowel de vergoedingsbedragen als de schulden waarop zij betrekking hadden vast te stellen is een heel secure boekhouding noodzakelijk.

Ik meende dat wij met de dramatische ervaringen van het periodieke verrekenbeding genoeg lesgeld hadden betaald.

Ook hier wreekt zich dat de ontwerper waarschijnlijk te weinig heeft bedacht dat tussen droom en werkelijkheid teveel praktische bezwaren bestaan.¹

En dat zal mede komen omdat ontwerper geen accountancy achtergrond heeft..

Aan de Eerste Kamer de schone taak om dat aan de Regering uit te leggen.

DOOD

Dit is onze enige zekerheid in het leven.

¹ Maar tussen droom en werkelijkheid staan wetten in de weg en praktische bezwaren en ook weemoedigheid die niemand kan verklaren en die des avonds komt wanneer men slapen gaat.
Elsschot, Willem

SHEET

Anders dan het oude erfrecht worden de kinderen niet door de wetgever gekoesterd, maar de langstlevende echtgenoot valt in de prijzen Daarvoor was wel zo'n 80 jarige oorlog nodig.

SHEET

Immers tot 1923 moest de familie van de erflater tot in de 12 graad zijn uitgeroeid - we zaten dan in 1700 - vooraleer zijn geliefde erfrechtelijke aanspraak kon maken.

De langstlevende krijgt dus nu alles en mag er mee doen en laten wat zij wil.

Kinderen komen aan de beurt bij haar overlijden en misschien is er dan nog wat over.

Bij een nieuw huwelijk van moeder krijgen de kinderen een zogenaamd bloot-eigendomsrechten,-maar dat heeft, zoals de naam al zegt: weinig om het lijf: het kind krijgt zijn erfdeel, maar moeder mag de spullen blijven gebruiken en eventueel vervreemden en verteren.

Enige garantie iets van pa's spullen te zien ontbreekt dus.

Dat is overigens minder dramatisch dan het klinkt: 65% van de nalatenschappen haalt nog geen €50.000.\

Erfrecht niet actueel

De strijd om de positie van de langstlevende echtgenoot heeft alle aandacht opgeëist, waardoor het zicht werd verloren op belangrijke grensverleggende maatschappelijke ontwikkelingen.

De insteek van de vernieuwing van het erfrecht was de verzorging van de overlevende partner.

Echter het erfrecht vervult die functie al lang niet meer.

SHEET

Hoe zou het ook : met nalatenschappen van minder dan € 50.000, terwijl slechts 2% van de boedels boven de € 500.000 uitkomen.

Het zijn de pensioenen en levensverzekering die garant staan voor de verzorging en het erfrecht speelt inmiddels een volstrekt marginale rol.

De nieuw-erfrecht operatie heeft de facto alléén tot resultaat gehad dat de inboedel, en de girorekening ...en in slechte één/kwart van de erfenissen ook het huis voor moeder zijn.

Afstamming traditioneel

Het huidige erfrecht is nog steeds gebaseerd op het traditionele huwelijk en de afstamming uit een dergelijk het huwelijk.

In vroeger tijden ging de afstamming langs de moederlijke lijn: moederschap stond vast; vaderschap niet.

Het – in de meest ruime zin - bezitterig gedrag van de Europese man heeft ertoe geleid, dat de vrouw monogaam moest gaan leven.

SHEET

Hierdoor kwam de vaderlijke linie als grond voor de afstamming en uiteindelijk de cognatische afstamming in zicht.

Vandaag de dag worden méér kinderen buiten dan binnen een huwelijksrelatie geboren. Naast in-vitrofertilisatie is er de zelfinseminatie.. BAM mama's lijken de laatste modetrend.

SHEET

Het gebruiken van ingevroren zaad (BRRR!!!) van overleden partners of donoren, draagmoederschap met eigen of vreemde eicellen soms tot over de generatiegrens heen waarbij de grootmoeder het kind van haar dochter draagt.

Het begrip 'All in de family' krijgt zo een bijzondere inhoud.

SHEET

De nieuwste voortplantingstechnieken openen zicht op parthenogese bij de mens: voortplanting zonder man – wat een paradijs – overigen niet eens zo grote stap gezien de toch eigenlijk wel heel beperkte zij het vaak rumoerige bijdrage van de man in het voortplantingsproces.. Die parthenogese leek tot voor kort overigens slechts voorvoorbehouden aan de laagste diersoorten.

Een terugkeer naar de matrilineaire afstamming en een dito erfrecht, is een welkome compensatie voor de eeuwen van mannelijke suprematie in Europa.

Minder serieus

Daarnaast zien wij een toenemend enthousiasme voor opeenvolgende huwelijken en relaties, waarbij het alleen de laatste partner is die de erfrechtelijke roulette wint.

SHEET

De gedachte dringt zich op aan een langstlevendenerfrecht à la de wet Pensioenverevening: de levensgezellen erven naar rato van het aantal dienstjaren.

Ook de Antilliaanse en Arubaanse echtgenoot moet de nalatenschap delen met de vriend of vriendin van de overledene.

Een goede successiewet is een afgeschafte

Na dit leven volgt de eindafrekening: het Successierecht

Erfrecht is bloedrecht intens vervlochten als het is met de familie- en gezinsrelaties, met de bloedband, aldus Alain Verbeke
Erven is een ultieme en intieme gebeurtenis binnen het privé domein. Het vererfde vermogen wordt ervaren als familiebezit, aldus Frans Sonneveldt.

Inmenging van een derde en zeker van een incasseerde overheid ervaren betrokkenen als een inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer. Volgens Stevens is het successierecht dan ook de meest gehate belasting, die terecht door veel Staten is afgeschaft. Er bestaat dan ook geen haat tegen de belastingen als geheel, maar tegen deze belasting: het successierecht.

SHEET

MAAR waar praten wij over: in 2007 krap 1.9 miljard Euro in een totale Rijksbelasting opbrengst van 133 miljard. Alleen al de Rijksmilieuheffingen brachten 22 miljard op.

Nadat Staatssecretaris De Jager

SHEET

op 14 april 2008 in Tilburg zijn gastcollege had gehouden over de toekomst van de Successiewet,

SHEET

leek het wel voetbal: iedereen bleek ineens deskundig te zijn en ging roepen.

SHEET

Nadat de erflater tijdens zijn aardse bestaan alle belastinghordes heeft genomen en hij is mirabile dictu in staat geweest na aftrek van de kosten van het eten, drinken, kleding en wonen nog enig vermogen over te houden, dan wordt dat zelfde vermogen nog eens belast.

EN: Nu zie ik sommigen van u denken: Die is dom zeg! Want de erflater wordt niet belast maar de verkrijger!

Goed zo!

Ja, dat verhaal ken ik!

Natuurlijk belt de fiscus niet aan bij de overledene, want die geeft om voor de handliggende redenen niet thuis, en daarom krijgen de verkrijgers de rekening.

In die zin kan men spreken van een verkrijgingsbelasting.

Maar die verkrijgers hebben niets verricht waaraan een heffing kan aanknopen.

- Niet ten onrechte spreken wij bij het Successierecht van nabelasten.
- In de belastingliteratuur wordt het successierecht onder meer verdedigt in de situatie dat er geen vermogensbelasting bestaat en
- in de socialistische literatuur als dank aan de Staat vanwege de door deze geboden mogelijkheid om eigendom te verwerven..
- De wet doet er met fictiebepalingen alles aan om het gehele al dan niet fictief nagelaten vermogen te belasten.
- Niet voor niets kiest het merendeel van de Staten de laatste woonplaats van de erflater als aanknopingspunt voor de heffing.

Het enige aanknopingspunt van het successierecht is de dood

van de erflater.
SHEET

Men leze de Academierede van Zwemmer uit 2001: De dood als belastbaar feit
SHEET

Over de rechtsgrond van de successiebelasting hebben wij de laatste maanden wonderlijke verhalen vernomen.
De toename van de draagkracht bij de verkrijger zou de rechtsgrond vormen.
SHEET

Onlangs schreef Schoordijk het te betreuren dat veel huidige auteurs niet bekend schijnen te zijn met het gedachtegoed van schrijvers uit de vorige eeuw.
Ook hier wreekt zich dat sommigen hun klassieken niet kennen.
Sprenger Van Eyk
SHEET

heeft al in de 19^e eeuw aangetoond dat de draagkrachttheorie onjuist is.
En hij niet alleen.
Het onderzoek van de VU-hoogleraar
SHEET

Piet Dijk, toont aan dat het draagkrachtbeginsel voor het successierecht niet opgaat naar het unanieme oordeel van rechtsgeleerden die zich langer in de materie hebben verdiept.
Ook Van Nispen tot Sevenaer
SHEET

heeft in zijn boek van 1969 nog eens grondig onderzoek gedaan en komt tot de zelfde conclusie.
Draagkracht speelt bij het verteren van inkomsten en staat los van vermogensverkrijgingen.

Waar is overigens die vermeende extra draagkracht als de in gemeenschap van goederen gehuwde man overlijdt met achterlating van vrouw en kinderen ? Moeten zij goederen gaan liquideren?

En hoe is het draagkrachtverhaal te rijmen met het tarief?
De kosten van levensonderhoud van het kind van de erflater zijn niet hoger dan die van de neef van de overledene. En toch moet de laatste minimaal 41% afdragen en het kind slechts maximaal 27.

Er is in dit kader nog een nieuw grondrecht uitgevonden: 'het recht op gelijke kansen'.
De heffing van successierecht zou het bereiken hiervan bevorderen.
Eén blik op de hoogte van de tarieven laat al zien dat dit argument moeilijk serieus kan worden genomen.

Met tarieven van 5 – 27 % trek je niks gelijk.
Maar ook in de hoogste tariefsgroep blijft die verfoeilijke bevoorrechte erfgenaam tenminste 32 % vóór liggen op degene met wie hij zou moeten worden gelijkgeschakeld.

Rond deze nieuwe promotoren van de nivelleringsgedachte hangt een doordringende jaren zestig geur en de taal is die van de klassenstrijd: de rijken tegenover armen. Ook de Staatssecretaris bezondigde zich daaraan in zijn gastcollege in april 2008..

De praktijk heeft keer op keer de onhoudbaarheid van hun plannen – 99% heffing e.d. - bewezen.

De wetenschappelijke verpakking is nu soms de economie – de afgelopen maanden was de inbreng van de economen nu bepaald niet zo erg overtuigend; heeft men een nieuw speelveldje ontdekt?- en de vergrijzing. De ook door hen erkende maatschappelijke afwijzing van het successierecht, poogt men opzij te schuiven met de wellicht in dit Jaar van Calvijn lekker in het gehoor liggende kreet “loon naar werken” en met een beroep op het niet gespecificeerde “Universalistische principe van de gelijke levenskansen”.

Ik verwacht overigens binnenkort een betoog, dat successierechten duurzaam zijn en de opwarming van de aarde tegengaan!

Waarom wil men eigenlijk gelijkheid bevorderen door de voorsprong af te nemen?

Wat is de bizarre en zure drijfveer, om het geluk van een iemand te gaan temperen alleen omdat anderen niet zo gelukkig zijn?

Dat is zo iets, als het voor getalenteerde studenten inbouwen van extra handicaps.

Of Janine Janssen met slechts

SHEET

drie snaren en Klaas-Jan Huntelaar alleen op hoge hakken laten spelen.

SHEET

Mensen zijn niet gelijk en de poging dit via het extreem beperkte gebied van het successierecht na te streven is volstrekt ineffectief, willekeurig en ongeloofwaardig: dan is sprake van een jaloeziebelasting.

Als men al een rechtvaardiging voor deze wet zou willen vinden ligt die in misschien in de buitenkans (HR 19 oktober 2007, *BNB* 2008/17), de toevalstreffer, de windfall,: het lotto- effect.

Je krijgt zo maar ineens wat.

Duidelijk is dan ook meteen dat dit beginsel geen grond biedt voor de heffingen binnen het gezin: echtgenoten en kinderen. Het abintestaat erfrecht en de praktijk laten zien dat hier geen sprake is van toeval, maar dat heeft Plinius Secundus al 2000 jaar geleden uitgelegd.

SHEET

Bovendien is het aan de overlevende partner niet uit te leggen dat zijn welstand door het overlijden van de ander zou zijn toegenomen. Wouter Bos heeft daar als Staatssecretaris destijds wijze woorden over gesproken.

SHEET

“Zelfs in de gevallen van volledige uitsluiting van gemeenschap van goederen zonder finaal verrekenbeding, is de welstand van de partners in de praktijk gebaseerd op beider vermogen als totaliteit. Daarbij past niet dat op deze welstand inbreuk wordt gemaakt bij het overlijden van de eerststervende(...). In deze benadering past een volledige vrijstelling(,,,) voor de verkrijging door partners.” (Kamerstuk 28 015, nr. 6, p. 6)

Naar het oordeel van Adriani, Dijk, Drukker en Schuttevâer is het met de vermeende rechtsgrond van het successierecht veel cynischer gesteld. Er bestaat helemaal geen rechtsgrond: de overheid heeft geld nodig en dat is de enige reden voor de heffing!
En als klap op de vuurpijl: Ook in de het door de Staatssecretaris aangeboden Deloitte rapport SHEET leest men twijfel omtrent het bestaan van een rechtsgrond

Een dergelijke belasting acht ik onacceptabel.

ONGEMAKKEN

SHEET

Ruim 90% van alle geschillen behelst nagenoeg geen juridische kwestie, aldus de directeur van het Landelijk Bureau Mediation naast Rechtspraak, de Vice-President van het Gerechtshof te Arnhem, Machteld Pel, - tijdens haar toespraak voor de Tweede Europese Mediation Conferentie in Belfast in april 2008.

SHEET

En dat moet de jurist tot bescheidenheid stemmen.
Het geschil kan dan wel zijn oorzaak gevonden hebben in een juridisch kwestie, maar die is vaak allang naar de achtergrond verdwenen.

Bij een voortwoekerend geschil ontstaat bij partijen een beeldvorming: het eigen gelijk en het kwaadaardig karakter van de wederpartij wordt steeds meer bevestigd.

De objectief minuscule zwarte stip op het grote witte doek zwelt op en kleurt het zwart.

SHEET

Voor een oplossing van het geschil moet dat mechanisme worden doorbroken door partijen eerst te laten ontdekken dat die tegenpartij ook echt een mens is met wensen en belangen

En vervolgens te laten ontdekken waar het ieder voor zich omgaat: hun respectieve belangen.

Het oplossen van het geschil is aan partijen voorbehouden.

Hen daarin begeleiden is het vak van de mediator. Een vak dat de jurist niet van huis heeft geleerd.

In landen met een lange en succesvolle mediation traditie – bijvoorbeeld Japan of China , maar ook Canada en de VS – heeft minder dan tien procent van de mediators een juridische achtergrond.

Als een jurist zich aan mediation waagt dan zal hij uitingen van zijn juridische eigen- wijsheid behoorlijk moeten onderdrukken en zich vooral moeten bekwamen in de psychologie van het conflict, in de menselijke verhoudingen en in gespreks- en onderhandelingstechnieken.

In toenemende mate worden in de rechtzaal mediantie technieken met verbluffende resultaten toegepast.

Het voordeel van mediation boven rechtspraak is er in gelegen dat het geschil niet door een buitenstaander – rechter - wordt beslecht, maar door partijen zelf wordt opgelost.

SHEET

De kans een permanente breuk tussen hen is zo aanzienlijk kleiner dan in geval een rechter uitmaakt aan wiens zijde het (meeste) gelijk ligt.

Mediation is dé aangewezen methode voor geschiloplossing bij voortdurende relaties zowel in de zakelijke wereld als ook in de persoonlijke.: tussen toeleveranciers en afnemers, tussen maten en vennoten; tussen werkgever en werknemer; tussen werknemers onderling; tussen bureaus; ook tussen de gescheiden partners met alimentaire verplichtingen en niet in de laatste plaats tussen ouders met kinderen.

Nadat de Nederlandse Antillen en Aruba al enige jaren geleden de rechter in het algemeen de bevoegdheid hadden gegeven partijen naar mediation te verwijzen, kent vanaf 1 maart a.s. ook Nederland deze mogelijkheid, zij het nog op zeer beperkte schaal, bij het ouderschapsplan. (art. 818 Rv).

Binnen de rechtspraak is een aantal mediation-pilots gelanceerd: Conflictoplossing op maat en het Project Ouderschapsonderzoek onder leiding van de Haagse Raadsheer Cees van Leuven

SHEET.

Het januarinummer 2009 van het Fiscaal Tijdschrift Vermogen is gewijd aan Mediation.

SHEET

Op de vraag of mediation verplicht gesteld kan worden. schreven Jongmans en Langereis: “Het antwoord is een zonneklaar “nee”. Partijen kunnen immers niet gedwongen worden om vrijwillig met elkaar om tafel te gaan zitten. Dat is een contradictio in terminis. “

Een in Nederland veel gehoord oordeel.

Volgens de Hoge Raad heeft dit zelfs tot gevolg dat de overeenkomst tot het aangaan van een mediantie traject niet bindend is.

Buiten het feit dat dit oordeel mijns inziens uiterst betwistbaar is, constateer ik dat het dogma van de absolute vrijwilligheid van mediation

niet goed doordacht is en door de internationale praktijk gelogenstraft wordt.

Conflicten gedijen in een sfeer van inadequate communicatie. De mediator is er om die communicatie vlot te trekken; om partijen weer de ogen te openen en hen te stimuleren hun betrokken belangen te ontdekken en te verwoorden.

Bovendien is het partijconflict doorgaans een particuliere aangelegenheid. Het minste wat een service verlenende overheid van partijen mag verlangen is dat zij onder deskundige leiding met elkaar in gesprek gaan om een verkenning van de problemen te doen.

De boer die het niet vreet, omdat hij het niet kent, + mag zich die luxe niet permitteren op kosten van de belastingbetaler. Kortom: wat dwang en een zetje in de rug helpt partijen over de koudwatervrees heen: the proof of the pudding is in the eating'.

SHEET

In steeds meer landen is verplichte mediation in een toenemend aantal gevallen een voorwaarde om te mogen procederen.

De federale wetgevingen van Canada en de Verenigde Staten bevatten mandatory mediation, zo ook alle Australische staten en in sommige Aziatische landen..

Wij treffen het fenomeen echter ook aan in Europa. Onder meer in Zweden, Noorwegen, in de Bondsrepubliek, het Verenigd Koninkrijk en in een aantal Balkan Staten.

Het zou voor partijen een zegen zijn en een forse ontlasting van het rechterlijk apparaat indien ook in ons land te beginnen bij familie- en erfrechtzaken een mediationtraject voorwaarde zou zijn al eer men een beroep op de rechter mag doen.

Ik heb gezegd.

SHEET